

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук,
професора **Бойчук Олександра Григорівна**
на дисертаційну роботу
Баришнікової Оксани Павлівни
«Диференційний підхід до корекції генітальних пролапсів у жінок з
лейоміомою матки»,
поданої в разову спеціалізовану раду
при Національному університеті охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика МОЗ України
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: доктор медичних наук, професор кафедри
акушерства, гінекології та репродуктології Національного університету
охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика Чайка Кирило Володимирович

Актуальність обраної теми дисертації

Однією з найбільш поширених причин виконання гістеректомії у пацієнок різних вікових груп є лейоміома матки. За даними літератури, частота міом матки (68,3%) порівняно з іншими гінекологічними захворюваннями переважає у жінок із пролапсом геніталій, хоча дані стосовно того, чи лейоміома слугує фактором розвитку або прогресування пролапсу, наразі відсутні.

На сьогодні відсутні чіткі критерії відбору, показань, протипоказів та доцільності виконання того чи іншого виду оперативного втручання з приводу поєднаної лейоміоми матки з генітальним пролапсом.

Огляд літератури показує наявність широкого арсеналу нових прогресивних технологій для хірургічного лікування лейоміоми. Однак слід визнати, що на сучасному етапі відсутні чіткі критерії вибору оперативної техніки, що спонукає на роздуми щодо доцільності застосування малоінвазивних технологій при великих розмірах лейоміоми і, тим більше, у випадках супутнього генітального пролапсу.

Переважна більшість учених погоджується, що гістеректомії, що проводяться з приводу різних захворювань матки та придатків, змінюють топографічну анатомію малого тазу та нерідко призводять до тазового пролапсу, а 6-45% прооперованих жінок страждають від постгістеректомічного пролапсу

Проте залишається питання щодо ймовірної залежності ефективності різних методик хірургічного лікування та їх впливу на якість життя залежно від виду пролапсу тазових органів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота є науково-дослідною роботою кафедри акушерства, гінекології та репродуктології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика: «Диференційний підхід до корекції генітальних пролапсів у жінок з лейоміомою матки», 0120Г100103 номер державної реєстрації, термін виконання 2019 - 2023 роки, а автор є її виконавцем.

Новизна дослідження та одержаних результатів

На достатньому клінічному матеріалі авторкою вперше була встановлена роль лейоміоми матки в розвитку генітальних пролапсів. Була побудована прогностична модель факторів ризику виникнення генітальних пролапсів, і, що найважливіше, доведено, що лейоміома є незалежним його фактором. Вперше проведено аналіз анатомічних результатів хірургічної корекції генітального пролапсу за допомогою сітчастих імплантів одномоментно з проведенням гістеректомії. Було доведено, що анатомічна успішність такого лікування, не потребує наступного хірургічного втручання.

Встановлено, що гістеректомія з одночасною корекцією опущення тазових органів достовірно зменшує клінічні прояви та симптоми генітального пролапсу, покращує сексуальну функцію та якість життя жінок після операції. При дослідженні функціональних результатів лікування в групах із різними методами корекції пролапсу геніталій було встановлено

достовірне зниження середньої кількості балів за даними опитувальника PFDI-20 достовірне збільшення оцінки за опитувальником PISQ-12 з $18,93 \pm 14,61$ до $24,85 \pm 12,19$ балів у групі пектопексії та з $17,55 \pm 10,64$ до $24,3 \pm 13,92$ балів у групі латеральної фіксації ($p=0,01$).

Теоретичне значення результатів дослідження

Проведені дослідження дозволяють розширити наявні знання щодо факторів ризику, які впливають на виникнення генітальних пролапсів. Це дало можливість розробки та впровадження диференційованого підходу до корекції пролапсів тазових органів з одномоментним лікуванням супутньої гінекологічної патології, а саме лейоміомою матки.

Практичне значення результатів дослідження

Робота має чітку практичну направленість. Серед ключових практичних аспектів дисертаційного дослідження найбільш вагомим є можливість диференційного підходу до вибору хірургічної корекції генітальних пролапсів у пацієнтів з лейоміомою матки.

Автором розроблений та представлений алгоритм відбору пацієнтів для сітчастої корекції опущення або випадіння тазових органів в залежності від їх виду з одномоментним лікуванням супутньої гінекологічної патології, а саме лейоміомою матки.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Дисертаційна робота є комплексним медико-соціальним дослідженням, виконаним на належному методологічному рівні. На користь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, свідчить застосування авторкою адекватних та сучасних методів досліджень: клінічних, ультразвукових, використання опитувальників, зовнішніх та внутрішніх оглядів, а також статистичних. Основні положення роботи, що сформульовані авторкою дисертації, викладені на підставі літературних джерел та результатів власних досліджень. Теоретичне обґрунтування

напрямку досліджень, їх обсяг та отримані результати з необхідним статистичним аналізом дозволяють вважати, що отримані наукові положення, висновки та практичні рекомендації є обґрунтованими та достовірними. Інформаційну базу дослідження було сформовано з 257 джерел наукової літератури, більшість з яких – англomовні. Інформаційна база дослідження достатня за обсягом, репрезентативна. Результати власних досліджень, отримані авторкою на репрезентативній вибірці, статистично адекватно оброблені та проаналізовані з використанням відповідних сучасних методів системного підходу. В процесі дослідження ретроспективно було набрано 240 жінок, з яких 117 мали пролапси тазових органів та склали досліджувану групу, а у групу порівняння увійшли 123 жінки з нормальною анатомією тазових органів. Проспективне дослідження включило в себе 120 жінок, які в подальшому були розділені на 3 групи по 40 жінок.

Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Статистична обробка результатів дослідження проводилася за допомогою пакету статистичної обробки «SPSS 20» та Microsoft Office Excel та включала адекватні методи математично-статистичного аналізу.

Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації,
зауваження щодо оформлення

Дисертація оформлена відповідно Державним стандартам і діючим вимогам МОН України. Анотація викладена українською і англійською мовами і в достатній мірі відображає основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення.

Дисертація викладена на 206 сторінках друкованого тексту формату А4 з яких 167 сторінок займає основний текст.

У вступі авторкою аргументована актуальність теми наукової роботи, чітко сформульовано мету та 5 завдань дослідження відповідно до предмета та об'єкта дослідження, перераховано адекватно використані наукові методи, відображено наукову новизну та практичну значимість отриманих результатів, а також наведено дані про структуру, обсяг дисертації і зв'язок

роботи з науковими програмами, висвітлено обсяг апробації результатів дисертаційного дослідження та солідний особистий внесок, публікації.

Авторкою представлено сучасний, методологічно правильно оформлений огляд літератури, який містить проміжні висновки і окреслює коло невирішених і дискусійних запитань, які необхідно детально і всебічно вивчати. Об'єм даного розділу є достатнім, текст структурований, читається легко і з цікавістю. Більшість посилань складають роботи останніх 5 років.

У другому розділі дисертації – «Матеріали та методи досліджень» – представлено клінічну характеристику обстежених пацієнтів та методи дослідження. Розділ містить послідовну інформацію про суть дослідження: його загальну характеристику, дизайн, розподіл на групи, методики дослідження, характеристику груп дослідження. Дизайн дослідження і розподіл на групи організовані правильно, методи, використані у дослідженні сучасні і відповідають завданням роботи. Описані методики відповідають встановленим вимогам і протоколам.

Третій розділ присвячений ролі лейоміоми матки у виникненні генітальних пролапсів. Він дозволив виявити фактори ризику, які впливають на виникнення данної патології та створити прогностичну модель впливу лейоміоми матки як достовірного фактору ризику у виникненні пролапсів тазових органів.

Результати дослідження проілюстровані достатньою кількістю інформативних таблиць. Розділ написаний в чіткій, логічній послідовності та завершується резюме.

Четвертий розділ присвячений хірургічному лікуванню генітальних пролапсів поєднаних з лейоміомою матки та продемонстрував позитивну анатомічну динаміку у лікуванні, покращення показників анкетування після проведення оперативного втручання. Було виявлено достовірне зменшення впливу проявів генітального пролапсу на якість життя, фізичних і соціальних обмежень, міжособистісних взаємин та емоційних проблем у жінок, яким проведено корекцію пролапсу тазових органів у поєднанні з гістеректомією,

на відміну від пацієнок контрольної групи, яким виконана лише гістеректомія без корекції генітального пролапсу ($p < 0,05$).

Основним розділом роботи є п'ятий розділ, присвячений деталізації вибору методу корекції генітальних пролапсів в залежності від їх виду. Аналіз даних у всіх підгрупах показав, що гістеректомія в поєднанні з корекцією генітального пролапсу в цілому є ефективним оперативним втручанням не тільки для зменшення проявів і симптомів пролапсу, а також суттєво покращує сексуальну функції та якість життя жінок. Необхідно звернути увагу на те, що при порівнянні підгруп пацієнок з різними видами генітального пролапсу було висвітлено, що вибір методики корекції опущення та випадання тазових органів покращує певні досліджувані параметри. Тому було розроблено та впроваджено диференційний підхід до їх корекції, а саме при цистоцеле та/або апікальному пролапсі найбільш ефективною була пектопексія, в той час як при ізольованому цистоцеле методом вибору була латеральна фіксація.

Усі розділи власних досліджень викладені в логічній послідовності. Дослідження відображено у достатній кількості інформативних таблиць та рисунків. У розділі, присвяченому аналізу та узагальненню отриманих результатів, дисертантка коротко виклала основні отримані результати, подала їх аналіз та коментар. Розділ містить два обов'язкових компонента – пояснення тим змінам, які виявила в процесі дослідження авторка, та порівняння власних даних з результатами, отриманими іншими дослідниками цієї проблеми. Отже, на сторінках даного розділу, дисертантка веде заочну дискусію з іншими дослідниками, вміло полемізує, порівнюючи свої результати з раніше опублікованими даними.

Висновки, зроблені на фактичному матеріалі та результатах дослідження, є логічними, показують основні результати і свідчать про досягнення поставленої мети.

Практичні рекомендації сформульовано чітко, послідовно та зрозуміло, тому вони можуть бути легко використані у щоденній клінічній практиці.

Список використаних джерел оформлений належним чином. Більшість використаних наукових джерел опубліковані англійською мовою. Наведений об'єм використаних джерел свідчить про всебічний аналіз та детальний відбір даних літератури для обґрунтування доцільності та актуальності проведеного дослідження.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. Яку модель прогнозування генітального пролапсу Ви пропонуєте?
2. Що є критерієм вибору об'єму хірургічного втручання у жінок із поєднаною лейоміомою матки та генітальним пролапсом I-II ступення?
3. Як Ви оцінюєте якість життя жінок з дисфункцією тазових органів після запропонованого вами хірургічного лікування?

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За темою дисертації опубліковано 6 наукових робіт, всі статті в наукових виданнях, рекомендованих МОН України, 1 – включена до міжнародної наукометричної бази Scopus.

Матеріали дисертації достатньо оприлюднені та апробовані у виступах на наукових конференціях міжнародного та вітчизняного рівня.

Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів.

що виносяться на захист

Ідея проведення дослідження, мета і завдання сформульовані дисертанткою спільно з науковим керівником. Авторка самостійно провела патентні та інформаційні пошуки, аналіз наукової літератури, визначила методи дослідження.

Баришнікова О.П. особисто провела дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Всі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного дослідження самостійно, з дотриманням протоколу біомедичного дослідження та підписанням інформованої згоди пацієнта за дизайном, затвердженим біомедичною експертизою.

Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені авторкою самостійно.

У наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, авторці належить провідна роль у зборі клінічного матеріалу, статистичній обробці та аналізі отриманих результатів. Спільно з науковим керівником обговорено та узагальнено наукові положення дисертації, оформлено висновки та практичні рекомендації.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації)

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Розглянувши матеріали дисертації здобувача наукового ступеню доктора філософії Баришнікової Оксани Павлівни на тему «Диференційний підхід до корекції генітальних пролапсів у жінок з лейоміомою матки», встановлено, що при комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за її темою публікацій через програму «Anti Plagiarism» та за допомогою системи Strike Plagiarism не виявлено академічного плагіату в наданих матеріалах дисертації. Текст наданих матеріалів дисертації Баришнікової О.П. є оригінальним.

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці

Найкращим лікуванням будь-якої патології є її профілактика. У дослідженні було встановлено та обґрунтовано доцільність профілактики прогресування опущення та випадання тазових органів після ампутації або екстрипації матки у жінок із поєднаною лейоміомою матки з генітальним пролапсом I-II стадії за POP-Q шляхом проведення гістеректомії з одночасною хірургічною корекцією цистоцеле та/або апікального пролапсу з використанням сітчастих імплантів. Проведення даного хірургічного

втручання покращує не лише анатомічні та функціональні результати оперативного втручання, а також впливає на задоволеність пацієнтів проведеним лікуванням.

Вид пролапсу тазових органів доцільно вважати важливим критерієм вибору об'єму хірургічного втручання, що в свою чергу дає можливість використовувати максимально персоналізований підхід до кожної пацієнтки.

Результати наукового дослідження, комплексного підходу до корекції генітальних пролапсів поєднаних з лейоміомою матки, включені в програму лекцій, практичних та семінарських занять та використовуються в навчальному процесі кафедри акушерства, гінекології та репродуктології НУОЗ України імені П.Л. Шупика.

Відповідність дисертації спеціальності та профілю спеціалізації

Дисертація Баришнікової О.П. на тему «Диференційний підхід до корекції генітальних пролапсів у жінок з лейоміомою матки», відповідає паспорту наукової спеціальності «Акушерство та гінекологія»). Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради.

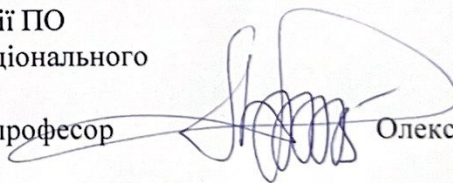
Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії

Дисертаційна робота Баришнікової Оксани Павлівни на тему «Диференційний підхід до корекції генітальних пролапсів у жінок з лейоміомою матки», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства, є закінченим науковим дослідженням, яка містить нові положення і нові науково обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язує важливе науково-практичне завдання – підвищення ефективності допоміжних репродуктивних технологій у жінок репродуктивного віку з прогнозованою бідною відповіддю яєчників, шляхом розробки та впровадження ефективного модифікованого протоколу контрольованої стимуляції яєчників, що довів свою клінічну ефективність.

Згідно актуальності, за об'ємом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Баришнікової О.П. «Диференційний підхід до корекції генітальних пролапсів у жінок з лейоміомою матки», повністю відповідає вимогам п. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор Чайка Оксана Олександрівна повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент:

Професор кафедри
акушерства та гінекології ПО
Івано-Франківського національного
медичного університету
доктор медичних наук, професор

Олександра БОЙЧУК

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ	
ЗАСТУПНИК РЕКТОРА (НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КАДРІВ)	
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ	
«03» серпня	2024р.
Підпис	<i>Зайчук</i>
Прізвище	<i>Зайчук</i>